

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

DEKRETAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PRIIMTO LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 70 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 70¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO GRAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI PAKARTOTINAI SVARSTYTI

2016 m. sausio 8 d. Nr. 1K-527
Vilnius

1 straipsnis.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 71 straipsnio pirmąja dalimi,

g r a ž i n u Lietuvos Respublikos Seimui pakartotinai svarstyti Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. gruodžio 22 d. priimtą ir Lietuvos Respublikos Prezidentei pasirašyti bei oficialiai paskelbti pateiktą Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 70 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 70¹ straipsniu įstatymą Nr. XII-2214 (toliau – Įstatymas) dėl šių motyvų:

1. Konstitucijos 41 straipsnio trečiojoje dalyje nustatyta, kad gerai besimokantiems piliečiams valstybinėse aukštosiose mokyklose laiduojamas nemokamas mokslas.

2. Konstitucinis Teismas, *inter alia* 2008 m. kovo 20 d., 2011 m. gruodžio 22 d., 2014 m. lapkričio 10 d. nutarimuose aiškindamas Konstitucijos 41 straipsnio trečiosios dalies nuostatą, kad gerai besimokantiems piliečiams valstybinėse aukštosiose mokyklose laiduojamas nemokamas mokslas, yra konstatavęs, kad:

1) kriterijai, kuriuos atitinkantys asmenys laikomi gerai besimokančiais ir dėl to pagal Konstituciją turinčiais teisę, kad jų mokslą valstybinėse aukštosiose mokyklose apmokėtų valstybė, nustatytini įstatymu;

2) šie kriterijai turi būti iš anksto žinomi, aiškūs, objektyvūs, skaidrūs, jie negali nukrypti ne tik nuo konstitucinės gero mokymosi sampratos, bet ir nuo tokios gero mokymosi sampratos, kuri kyla iš visuomenės socialinės patirties ir nepaneigia kiekvienam suprantamos ir visuotinai pripažįstamos žodžio „geras“ reikšmės;

3) valstybinėse aukštosiose mokyklose gerai besimokantiems piliečiams, kurie studijuoja valstybinėse aukštosiose mokyklose pagal valstybės užsakymą (t. y. rengiami tenkinant valstybės nustatytą atitinkamų sričių (krypčių) specialistų poreikį), nemokamas mokslas turi būti laiduojamas tol, kol jų mokymasis atitinka įstatyme nustatytus gero mokymosi kriterijus.

3. Šiame kontekste pažymėtina, kad Konstitucija valstybės biudžeto lėšomis apmokamą aukštąjį mokslą laiduoja ne visiems valstybinėse aukštosiose mokyklose gerai besimokantiems piliečiams, kad ir kokiomis sąlygomis jie būtų priimti studijuoti, o tik tiems, kurie yra rengiami tenkinant valstybės nustatytą atitinkamų sričių (krypčių) specialistų poreikį (Konstitucinio Teismo 2008 m. kovo 20 d. nutarimas).

4. Įstatymo aiškinamajame rašte nurodyta, kad Įstatymu *inter alia* siekiama įgyvendinti Konstitucinio Teismo 2014 m. lapkričio 10 d. nutarimą ir Įstatyme nustatyti kriterijus, kuriuos atitinkantys asmenys laikomi gerai besimokančiais ir dėl to pagal Konstituciją turintys teisę į valstybės apmokamą mokslą valstybinėse aukštosiose mokyklose. Įstatyme apibrėžta, koks asmuo laikomas gerai besimokančiu: „Gerai besimokančiu laikomas asmuo, kurio studijų rezultatų vidurkis po aukštosios mokyklos nustatyto studijų laikotarpio, ne ilgesnio negu studijų metai, po kurio atliekama reguliari pagrindinė žinių patikra, yra „gerai“ pagal aukštosios mokyklos statute, atsižvelgus į studijų sričių ir krypčių grupių specifiką, nustatytą studijų rezultatų vertinimo sistemą.“ Kaip matyti iš pacituoto Įstatyme įtvirtinto teisinio reguliavimo, Įstatyme:

1) nėra įtvirtinti jokie kriterijai, kuriuos atitinkantys asmenys būtų laikomi gerai besimokančiais aukštosiose mokyklose;

2) reglamentuota, kad kriterijai, kuriuos atitinkantys asmenys būtų laikomi gerai besimokančiais, būtų nustatyti aukštųjų mokyklų statuteuose, o tai sudaro prielaidas skirtingų aukštųjų mokyklų statuteuose nustatyti skirtingus kriterijus; taigi sukuriama prielaidos susidaryti situacijai, kai Lietuvos Respublikoje nebus nustatyti visiems studentams vienodi kriterijai, kuriuos atitinkantys asmenys būtų laikomi gerai besimokančiais, o kiekvienos aukštosios mokyklos statute gali būti įtvirtinta skirtinga gerai besimokančio studento samprata.

5. Atsižvelgiant į tai, kad Konstitucija valstybės biudžeto lėšomis apmokamą aukštąjį mokslą laiduoja valstybinėse aukštosiose mokyklose gerai besimokantiems piliečiams, kurie yra rengiami tenkinant valstybės nustatytą atitinkamų sričių (krypčių) specialistų poreikį, skirtingų aukštųjų mokyklų statuteuose įtvirtinus skirtingas gerai besimokančio studento sampratas, gali būti sudarytos prielaidos ne pačiu efektyviausiu, racionaliausiu, geriausiai valstybės ir visuomenės interesą atitinkančiu būdu panaudoti valstybės biudžeto lėšas, skirtas aukštosiose mokyklose gerai besimokančių studentų studijoms finansuoti.

6. Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Įstatyme nustatytas teisinis reguliavimas, kuriuo yra apibrėžta, koks asmuo laikomas gerai besimokančiu, neatitinka Konstitucijos nuostatų.

7. Nustatant įstatyme kriterijus, kuriuos atitinkantys asmenys būtų laikomi gerai besimokančiais, rekomenduotina juos susieti su studento pasiekimų lygmeniu, atsižvelgti į studijų krypties specifiką, vienais iš kriterijų laikyti akademinį skolų neturėjimą, visų studijų programos reikalavimų įvykdymą.

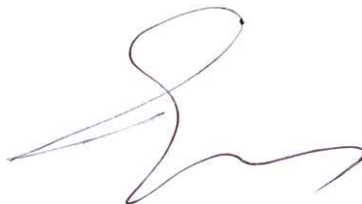
2 straipsnis.

S i ū l a u laikyti Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 70 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 70¹ straipsniu įstatymą Nr. XII-2214 nepriimtu.

3 straipsnis.

P a v e d u Respublikos Prezidentės vyriausiajai patarėjai Rūtai Kačkutei pateikti šį dekretą Lietuvos Respublikos Seimui.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė